

TIMO ROUNE

Kadonnut

H
A
V
A
N
N
A
S
S
A

Kadonnut Havannassa

Timo Rouné
Kadonnut Havannassa

© 2015 Timo Rouné – timo.roune@gmail.com
Kannen suunnittelu ja toteutus: Linus Rouné –
www.lin.us..com
Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt,
Saksa
ISBN: 978-9523300316

Sisällysluettelo

Johdanto

1. Joko se taas hävisi?	Sivu 7
2. Katoamisilmoitus	12
3. <i>Cuba Libre</i> - toistaiseksi vain turisteille	19
4. Neljä Harmaata Pantteria ja viides pyörä	23
5. Panttereiden "talousseminaari"	27
6. Seuraava aamu	50
7. "Kukaan ei voi kadota Havannassa"	53
8. Kotiinpaluu	56
9. Johtolankojen etsintää	61
10. Vietnamin johtolanka alkaa hahmottua	66
11. Kuubaa kohdannut kaksoiskatastrofi, Donald ja Irma	69
12. Toinen katoamismysteerin selvitysmatka Kuubaan vuonna 2018	72
13. Businessuunnitelmia	83
14. Vain lisää odotusta	89
15. Kuuban ulkomaankaupan kehittäjät	92
16. Otat riskin jos ryhdyt toimiin	96
17. Fiktiivinen "asiantuntijaneuvosto"	100
18. Todellisen asiantuntijaneuvoston kokoontumisistunto	105
19. Tarkennettu toimeksianto Kuuban tulevaisuustiimille	120
20. Itä-Euroopan siirtymätaloudet	126
21. Jälleen uudet tavoitteet	128
22. Tulevaisuutta ja romanssia	135
23. Askon pohdintoja suomalaisesta yhteiskunnasta esikuvana	140
24. Uusia vaikutteita	144
25. Tiimin uusia konstellatioita	147
26. Nikolajn katoaminen	152
27. Uskonto, uskomukset ja kommunistisen uskonpuhdistuksen tarve	154
28. Uusi presidentti, uusi perustuslaki	157

29. Uusi presidentti ja maailman hullu vuosi	161
30. Juuttuko Kuuban vallankumous vaiheeseen 1.0?	164
31. Presidentin koolle kutsuma hätäistunto	170
32. Myrskypilvet kerääntyvät Havannan taivaalle	177
33. Kolmas Kuuban matka, vaiko ei?	180
34. Huonojen uutisten hyökyaalto kohden Havannaa	186
35. Uusi hätäistunto Havannassa	189
36. Hätäistunnot ovat Havannan uusi normaali	201
37. Uuden perustuslain äänestyksen jälkeisenä päivänä	205
38. Suurin riski Maduron hallinnolle on Maduro itse	212
39. "Ei matkalippuja voi enää peruuttaa"	216
40. Kuubalaista uusvientiä	224
41. "Eurooppalaiset suurliikemiehet" huomioitu ministeritasolla	228
42. Salaliittoteoriat alkavat purkautua	234
43. Paluu kotiin hoitamaan kenties viimeistä Marabú grillausseasonkia	240

Johdanto

Kuuban kommunistinen vallankumous ja ydinsodan uhkan lähelle tuoma Kuuban ohjuskriisi olivat Kylmän Sodan aikalaisten sukupolvi-kokemus. Harmaiden Panttereiden ryhmä oli tullut havainnoimaan ilmeiseen murrosvaiheeseen tulleen saarivaltion elämää - ”ennen kuin McDonald,s ja Coca Cola pilaavat viimeisenkin aitouden uhmakkaan saarivaltion vallankumouksesta.”

Kaikkien vallankumousten ikoni, Fidel Castro oli kuollut edellisenä vuotena ja vallankumouksen saavutuksia ylläpitävä nuorempi veli Raúl oli ilmoittanut luovuttavansa presidentinviran nuorempaa polvea edustavalle seuraajalleen. Jopa arkkihollinen Amerikan Yhdysvallat oli antanut signaaleja liki kuusikymmenvuotisen vihanpidon lieventämisestä pari vuotta aiemmin.

Maassa vallitsi yleinen toiveikkuus, jota tosin jo vaimensi vuoden-vaihteessa USA:n presidentiksi valittu Donald Trump uhoten populistista viharetoriikkaa Meksikoa ja muita naapureitaan vastaan sisäpolitiikkansa ja henkilökohtaisen suosionsa käyttövoimaksi.

Harmaat Pantterit joutuvat vedetyksi mukaan tuntemattomaan peliin yhden jäsenistä kadottua mystisesti keskellä Havannan salsamusiikin sykkeen ja täyteläisen karibialaisen ruoantuoksun kyllästämaa lounas-aikaa. Poliisitutkimukset eivät osoita mitään rikokseen viittaavaa eikä viranomaisilta saa apua.

Harmailla Panttereilla on omat epäilynsä. Heille alkaa kertyä johtolankoja, joista hahmottuu kuvio, ilmeinen salaliitto. Pantterit heittäytyvät haasteeseen kuin kadonnutta nuoruuttaan etsivä entinen mäki-hyppääjä.

1. Joko se taas hävisi?

"Askoa ei näy taaskaan missään. Jäikö se niiden salsamusikoiden porukkaan *Plaza de Armas* aukiolla?"

Kun Asko kuulee salsan tahteja jossakin, hän lähtee seuraamaan niitä vastustamattomasti kuin sadussa Hamlinin pillipiiparia. Mutta ei niitä pillipiipareitakaan näy enää missään", ihmetteli Raimo, yksi viidestä Harmaiden Panttereiden kaveriporukasta, jonka intohimona oli kokea tutkimusmatkoillaan muutoksessa elävien yhteiskuntien ja kaupunkien sykettä vastapainona pohjoismaisen keskiluokkaisen yhteiskunnan tasaiselle perustyytyväiselle, suorastaan itsetyytyväiselle elämänmenolle, jossa ei ole pahemmin laaksoa jos ei kovin kummoista kukkulaakaan.

Mikä olisikaan sen otollisempi elämyskohde kuin ilmeisessä murrosvaiheessa elävä Havanna, Kuuba. Kokea sen kuolleiden maailmanvallankumouksen ikonien nostalgiaa niin kauan kuin heidän haamunsa vielä kannattelevat yhtä viimeisistä, tosin konkurssia lähestyvää sosialistista järjestelmää. Fidel Castro oli jättänyt ikiajoiksi vallankumouksella luomansa ja rautaisella kädellä hallitsemansa sosialistisen kansakuntansa edellisen vuoden, 2016 marraskuussa. Nuorempi veli Raúl, yksi viimeisistä elossa olevista vallankumouksen sankareista, oli ilmoittanut jäämässä eläkkeelle presidentinvirasta seuraavan vuoden huhtikuussa.

Kaikki elementit väistämättömästä muutoksesta olivat ilmassa. Sitä oltiin tultu havainnoimaan sen ohella, että herroilla oli halu arvioida omakohtaisesti hyväksi mainostettua karibialaista ruokaa, maineikasta musiikkitarjontaa ja maan päävientituotetta rommia. Erityisen suurella mielenkiinnolla herrat odottivat kohtaavansa ihmisiä, joiden veroperinnön ja kulttuurin he tiesivät rikastuneen toisiaan seuraavien valloittajien jälkeensä jättämistä moninaisista perintötekijöistä.

"Tämä ei nyt ole ensimmäinen kerta, kun Asko jää jälkeen joukosta, mutta uskon, että hän nytkin noudattaa armeija-ajalta oppimaamme ohjetta – jos olet eksyksissä, palaa viimeksi tunnistamaasi paikkaan ja jää siihen odottamaan apua", ryhmän kansainvälinen kauppamies Teuvo lausui luottavaisesti. "Istutaan penkille varttittunniksi ihailemaan maan merkittäviä ja runsaita luonnonvaroja, pitkiä tummia sääriä ennen kuin menemme lounaalle ja nauttimaan päivän ensimmäistä *mojittoa*."

"Siksi toiseksi, tämän *Obispo* kadun musiikkibaarit ja ravintolat ovat jo tulleet Askollekin yhtä tutuiksi kuin hänen kotikatunsa. Kyllä hän tänne palaa aikansa harhailtuaan."

Jäljelle jäänyt nelikko asettui aukion laidalla olevan *La Mina* ravintolan terassille nauttimaan vakiolounaaksi muodostunutta *mahi mahi* kalalautasta luottavaisina, että Askokin ilmestyisi ravintolan salsa-kvartetin soitujen houkuttelemana.

Kun Askoa ei vielä näkynyt muun seurueen jo kruunatessa lounasta *Pina Coladalla*, Antero esitti tekemiinsä havaintoihin perustuvan teorian: "Asko on palannut majapaikkaamme, *Casa Malecón Colonialin* johtajattaren *Señora Yanara Fernandez Nordesen* tarjoamille iltapäiväkahveille. Häveliään miehenä Asko ei tohtinut kertoa meille vain hänelle järjestetystä yksityistilaisuudesta. Kun palaamme majapaikkaamme, hänellä on varmasti esittää täydellinen, mutta meille läpinäkyvä selitys katoamiselleen. Kaikkihan me olemme panneet merkkejä toisiinsa ihastuneiden, *Señora Yanaran* ja Askon välisen silmäpelin."

"Ja jos se olisikin vain silmäpeliä", vahvisti Teuvo, joka jakoi huoneen Askon kanssa. "Näin meidän kesken voin vahvistaa sinun suhmurointi-teoriasi konkreettisella todisteella. Toissa yönä Asko hiipi yhteisestä huoneestamme noin yhden aikaan luultuaan, että minä olin jo nukah-
tanut. Asko palasi aamulla vasta lähempänä viittä ja kun hän huomasi, että havahduin oven avautumiseen, hän pyysi anteeksi äänekästä 'vessassa käyntiään'. En välittänyt kommentoida silloin asiaa hänelle tai teille. Vapaana olevalle miehelle täytyy toki sallia tällaista."

"Kyllä minä sen huomasin jo heti aamulla Askon makeasta virneestä, että tuo kaveri on päässyt pukille viime yönä", möläytti ryhmään viidenneksi pyöräksi änkeytynyt Jarmo asiaankuulumattoman kommenttinsa. Hän oli itse viettänyt kolmannen matkayön jossain muualla kuin ryhmän majapaikassa. Se ei kuitenkaan herättänyt kummoistakaan ihmetystä, koska ryhmän jäsenillä oli tähän mennessä muodostunut kuva Jarmosta ulkopuolisena ja häirikkönä, jota ei olisi pitänyt alun alkaenkaan hyväksyä mukaan matkalle.

"Johtajatar Yanara saa jokaisen miehen pään kääntymään ja herättää väristyksiä vanhemmassakin Aatamissa", vahvisti nuorempi revisori Raimo.

"Mutta señora? Sehän tarkoittaa naimisissa olevaa naista. Ei kai Askokaan sellaista riskiä ottaisi, että ryhtyisi tekemään aviorikosta täällä kuumaveristen *hidalgojen* maassa", Antero esitti paheksuvan huomionsa.

"No ei sentään. Niin kuin Raimo vahvisti, että señora Yanara herättää väristyksiä vanhemmassakin Aatamissa, niin voin vahvistaa antautuneeni keskusteluun hänen kanssaan eilisen aamiaisen jälkeen. Paljoa utelematta hän kertoi jääneensä leskeksi pari vuotta aikaisemmin. Onnellista avioliittoa oli kestänyt tuskin kolmea vuotta, kun hänen upseerimiehensä oli saanut komennuksen Venezuelaan ja saanut surmansa jossain erityistehtävässä. "

"Sittenhän ei ole olemassa edes mitään moraalista estettä. Askoa pitää jopa rohkaista uuteen onneen. Jos en itse eläisi hyvässä parisuhteessa, niin kävisi suorastaan kateeksi Askoa, kun kaksi yksinäistä sielua on kohdannut toisensa."

Kun mitään muodollista moraaliongelmaa ei ollut esteenä, jäivät korkeasta eettisyydestään kiinni pitävät Pantteriveljet odottamaan onnellista jatkoa.

2. Katoamisilmoitus

Herrojen odotukset olivat korkealla heidän kiiruhtaessaan viimeisen matkailan konserttiin *Cafe el Tavernassa*. Musiikkimies Asko oli hoitanut viikon aikana kiitettävästi ryhmän musiikillisen johtajan vastuullista tehtävää asiantuntemuksella ja antaumuksella muiden henkilökohtaisempien kiireidensä ohessa. Hän oli selvittänyt aikaisemmin viikolla matkan musiikilliseksi kohokohdaksi Cafe el Tavernan, jota keuhuttiin kaikkein aidoimmaksi ja alkuperäisimmäksi kuubalaisen musiikin runsaasta tarjonnasta.

”Kyllä se viimeistään sinne ilmestyy”, vannotti ryhmän realisti, nuorempi revisori Raimo. ”Onhan sillä olalla aina roikkuvassa mustassa laukussa rahaa ja kaikki Havannan mahdolliset osoitteet ja kartat, jos nyt olisi onnistunut eksymään.”

”Onhan Asko selvinnyt pahemmistakin paikoista hengissä, jopa kahdesta aikaisemmasta suhteesta. Otetaan vielä toiset mojitot, pojat”, kiiruhti Jarmo jälleen soittamaan suutaan tavalla, jota tosi kavereiden kanssa ei tehdä.

* * *

Asko ei ilmestynyt itse huolella valitsemaansa konserttiin. Hyväntahtoinen vitsailu Askon ja johtajatar Yanaran kuvitelluista iltapäiväkahveista väheni sitä mukaa kun aika kului eikä Asko saapunut suuresti odotettuun konserttiin. Cafe el Tavernan ennakkoon maksettu illallinen jäi puolitiehen musiikillisen johtajan katoamisen aiheuttaman huolen kasvaessa.

”Soita sen paikalliseen *pre-paid* kännykännumeroon”, kehotti vientikonsultti Teuvo.

”Ja tarkista mihin se on jäänyt kuppaamaan. Sano sille, että seitsenhenkisen salsaorkesteri on jo täydessä vauhdissa ja tanssitytön peppu pyörii kuin onnenpyörä”, antoi viides pyörä Jarmo asiattomia ohjeitaan.

Ryhmän mobiilikspertti Raimo näppäili Askon numeron, mutta sai espanjankielisen automaattivastauksen, jonka ymmärrettiin tarkoittavan, että numero ei ole käytössä.

”Ei ole käytössä? Oletko varma, että vastaus tarkoittaa, numeroon ei saada juuri nyt yhteyttä”, penäsi Antero.

”Kokeile itse”, vastasi Raimo näppäillen numeron uudelleen ojentaen kännykän Anterolle.

”Siltä se kuulostaa”, vahvisti Antero, mutta halusi vielä varmistuksen ja kääntyi viereisen pöydän nuoren pariskunnan puoleen, jonka arvioi puhuvan englantia.

Pariskunnan rouva vahvisti englanniksi: ”Numero ei olemassa”

Tyrmistyttävän epätodellinen tieto pani liikettä kolmikkoon.

”Ei minun tietääkseni paikallinen pre-paid numero häviä, vaikka ostettu puheaika loppuisikin. Tässä on nyt jotain hämää”, vahvisti mobiilikspertti Raimo.

”Heti majapaikallemme selvittämään, mitä soppaa Asko on nyt keittämässä. Meillä on huomisaamuna varhainen lähtö. Nyt ei ole aikaa Askon kuurupiiloleikille.”

Kymmenen dollarin tippi hovimestarille sai häneen liikettä ja cafe:n eteen ilmestyi taksi samalla hetkellä kun nelikko astui ulos.

Casa Malecón Colonial majapaikassa olivat myöhäisen illan hetkenä töissä vielä molemmat apulaiset, Maria ja Doña. Heidän englanninkielentaitonsa tiedettiin riittävän vain kahvi ja oluttilauksen toimitamiseen. Kysyttäessä johtajatar Sra. Yanara Fernandez Nordese:a vastaukseksi tuli odotettu: ”Not here”. Sama - Not here”- vastaus toistui kysyttäessä, josko señor Asko Raitista oli näkynyt majapaikassa aamun jälkeen. Pyyntöön johtajattaren puhelinnumerosta tuli ymmärtämätön katse ja viimein kortti, jossa oli painettuna majapaikan osoite ja puhelinnumero. Tämän pidemmälle ei apulaisten kanssa tultaisi pääsemään.

Mikä neuvoksi? Kello oli jo puoli kymmenen ja aamun varhainen lähtö asetti takarajan, johon mennessä Asko piti löytää.

”Poliisille tekemään katoamisilmoitusta, vai onko parempia vaihtoehtoja?”

Teuvon retoriseen kysymykseen tuli vastaukseksi hiljaisia nyökkäyksiä.

Kaikki myönteiset kokemukset Kuuban maasta ja kansasta siirtyivät odotustilaan paniikin vallatessa mielet. Ihastus vanhankaupungin ravintoloiden ja kahviloiden kulinaarisiin nautintoihin, kaikkialla soivaan salsamusiiikkiin, spontaanisti tanssiin lähtevät parit tai ylellisyyden

tuntua antavat kiertoajelut 50-luvun avojenkkirauodoilla peittyivät käsillä olevan kriisin alle.

Kaupunkikuvassa sekaisin lomittuvista siirtomaa-arkkitehtuurin helmistä ja sosialismin välinpitämättömyyden perinnön ränsistytämistä rakennuksista piirtyi näkökenttään reitin varrella vain jälkimmäisiä kolmikon kiiruhtaessa muistiin tallentuneelle poliisiasemalle.

* * *

”Katoamisilmoitus? Ei kukaan voi kadota Havannassa, maailman turvallisimmassa suurkaupungissa”, oli poliisikapteeni, *Manuel Garcian* torjuva vastaus nelikolke, joka oli odottanut kärsivällisesti yli puoli tuntia virkavallan edustajaa, jonka kanssa pääsisi kommunikoidaan ymmärrettävästi englanniksi.

”Otetaanpa asiat nyt rauhallisesti, señores. Kokemukseni mukaan señor Raittinen on vain yksi niistä maailmankuuluun *Habana Club* rommiimme ihastuneista turisteista, joka nukkuu pois humalaansa kaupungin puistossa. Hänellä ei ole mitään vaaraa. Meidän kansalaisemme ovat rehellisiä. Viimeisen vuoden aikana ei ole tullut tuskin yhtään ilmoitusta turisteihin kohdistuneesta ryöstöstä tai pahoinpitelystä. Annan päivystysvuorossa oleville passipoliiseilleni etsintämääräyksen ja señor Raittinen toimitetaan määräaikaan mennessä lentoasemalle.”

Nelikolta kesti viisi minuuttia vakuuttaa poliisikapteeni Garcia, että señor Raittinen on nimensä mukaisesti absolutisti, eikä täten sopinut poliisikapteenin määrittelemään turistikategoriaan. Kolmen Harmaan Panterin kääntäessä vaistomaisesti katseensa viidenteen pyörään, Jarmoon, Teuvo myönsi, että poliisikapteeni Garcia olisi aivan oikeassa, jos he olisivat tekemässä katoamisilmoitusta señor Jarmo Jokisesta, jonka profilli vastaa poliisikapteenin määritelmää rommituristista. Mutta señor Raittisen kysymyksessä ollen faktat eivät tue hänen teoriaansa.

Toinen viisi minuuttia kului väiteltäessä katoamisilmoituksen välttämättömyydestä. Oli ilmeistä, että tämän tyyppistä rikosilmoitusta poliisikapteenin vastuualueelta ei laskettaisi eduksi hänen urakehitykselleen.

Ilmoituksen laadinta eteni vaivalloisesti. Yhteisesti ymmärrettyjen englanninkielisten termien hakemisessa meni aikansa. Mutta henkilötietojen antaminen se vasta tuskien taival olikin. Kolmikko joutui huomaamaan kuinka lukuisista yhteisistä matkoista, hotellivarauksista ja muusta kanssakäymisestä huolimatta, kenelläkään ei ollut varmuutta Askon tarkasta syntymäpäivästä. Vain Teuvolla oli

muistikuva, että jotain tasavuotista syntymäpäivää oli vietetty toukokuussa.

Tuntomerkeistä jouduttiin käymään pitkällistä arvailua. Jo kadonneen Askon pituudesta syntyi viiden sentin kiista, painosta liki kymmenen kiloa ja tukan väriä väitettiin harmaan ja tumman sekoituksesta aina sinertävän sävyyn. Positiivisesti nähtynä tämä vahvisti asiantilan, että ulkonäköön liittyvät seikat jäävät epäolennaisiksi tosi ystävyys-suhteissa.

Olosuhteiden kuvauksesta, joissa Askon väitettiin kadonneen, ei ollut löytyä poliisikapteeni Garciaa tyydyttävää sanamuotoa. Teuvo pani merkille, että poliisikapteenin kynä pysähtyi keskellä lausetta, kun Antero mainitsi johtajatar sra. Yanaran sukunimen, Fernandez Nordarse.

Lisäpuolituntisen odottelun jälkeen sihteeri tuli puhtaaksi kirjoitetun katoamisilmoituksen kanssa pyytäen tarkistamaan, että ilmoituksen tekijöiden nimet ja henkilötiedot olivat kirjoitettu oikein. Vanhempi revisori Antero valtuutettiin suorittamaan oikolukua.

”Ilmoituksen tekijöiden nimet: Antero Makula, Raimo Rinkinen, Teuvo Route ja Jarmo Jokinen. Sisältö muutamia oikeinkirjoitusvirheitä huomioimatta – OK.”

”Hei, tästähän puuttuu yksi olennainen tieto katoamiseen liittyvistä olosuhteista. Mehän painotimme arveluamme, että Asko olisi lähtenyt tapaamaan sra. Yanara Fernandez Nordarsea, mutta tässä ei ole mitään mainintaa asiasta”, protestoi Teuvo.

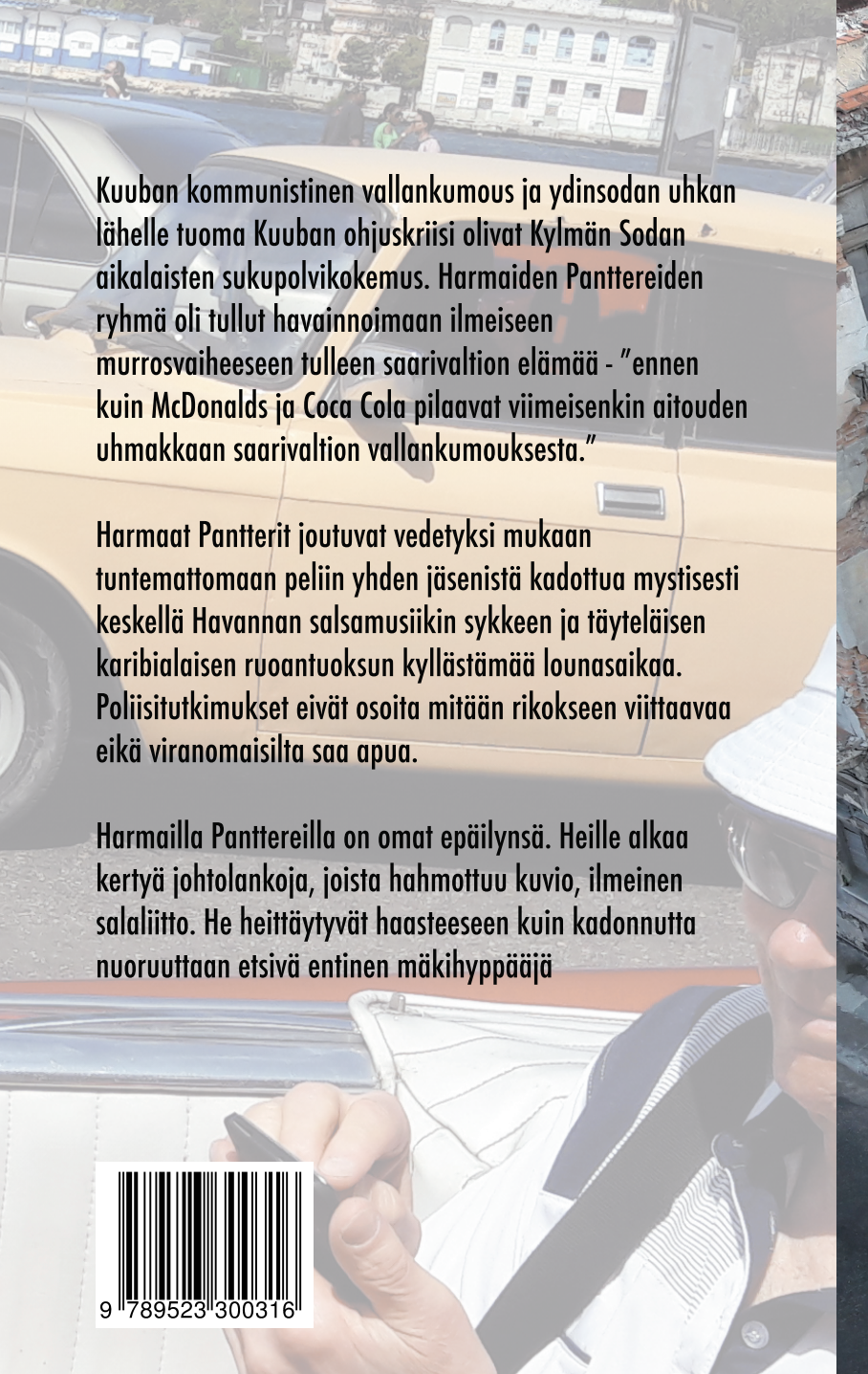
Jälleen odottelua kymmenen minuuttia, ennen kuin poliisikapteeni saapui silmin nähten kiusaantuneena paikalle. ”Jos ette allekirjoita ilmoitustanne sellaisena kuin se on, emme ota sitä vastaan”.

Siihen oli nelikon tyytyminen. Saadakseen kopion katoamis-ilmoituksesta, joutui nelikko maksamaan 50 USD käteisenä ”leima ja toimituskuluina”.

Kello lähenteli jo yhtä yöllä, kun nelikko pääsi vihdoinkin lähtemään poliisiasemalta.

”Miksi luulette, että poliisikapteeni kieltäytyi kirjoittamasta sra. Yanaran nimeä katoamisilmoitukseen?” Teuvo ihmetteli kolmikon kävellessä takaisin Casa Malecón:ille.

”Se on toistaiseksi ainoa johtolankamme Askon katoamisesta”, Raimo vahvisti ihmetelleensä samaa asiaa. ”Muistattehan sra. Yanaran kerto-
neen, ilmeisesti vahingossa, että hänen setänsä omistaa Casa

Kuuban kommunistinen vallankumous ja ydinsodan uhkan lähelle tuoma Kuuban ohjuskriisi olivat Kylmän Sodan aikalaisten sukupolvikokemus. Harmaiden Panttereiden ryhmä oli tullut havainnoimaan ilmeiseen murrosvaiheeseen tulleen saarivaltion elämää - "ennen kuin McDonalds ja Coca Cola pilaavat viimeisenkin aitouden uhmakkaan saarivaltion vallankumouksesta."

Harmaat Pantterit joutuvat vedetyksi mukaan tuntemattomaan peliin yhden jäsenistä kadottua mystisesti keskellä Havannan salsamusiikin sykkeen ja täyteläisen karibialaisen ruoantuoksun kyllästävä lounasaikaa. Poliisitutkimukset eivät osoita mitään rikokseen viittaavaa eikä viranomaisilta saa apua.

Harmailla Panttereilla on omat epäilynsä. Heille alkaa kertyä johtolankoja, joista hahmottuu kuvio, ilmeinen salaliitto. He heittäytyvät haasteeseen kuin kadonnutta nuoruuttaan etsivä entinen mäkihyppääjä

9 789523 300316